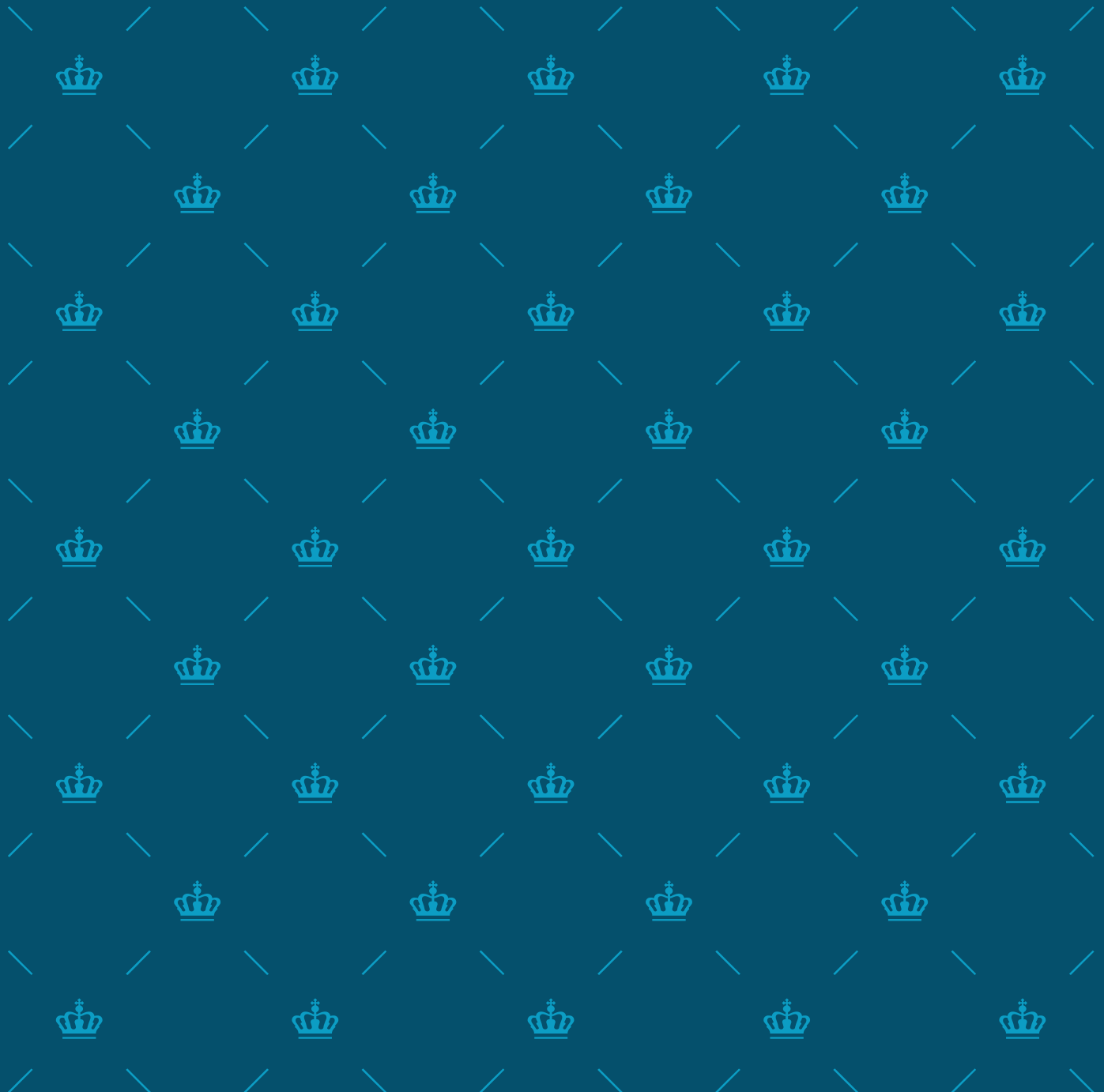

Medborgerskab 2023

Notat nr. 3: Dobbelt statsborgerskab

Hovedpointer

- Pr. 1. januar 2023 har lidt over 295.000 indvandrere og efterkommere dansk statsborgerskab. Knap 9 ud af 10 personer i denne gruppe har boet i Danmark i mindst 10 år.
- Der findes dog ikke registreringer over, hvorvidt de danske statsborgere også har statsborgerskab i et andet land.
- Formålet med Medborgerskabsundersøgelsen 2023 er blandt andet at belyse, hvor stor en andel af danske statsborgere, der også har et andet statsborgerskab end dansk.
- I Medborgerskabsundersøgelsen angiver 54 pct. af indvandrere og efterkommere i alderen 18 år og derover, som har boet mindst 10 år i Danmark – og dermed har haft mulighed for at opfylde betingelserne for at kunne opnå dansk statsborgerskab – at de har dansk statsborgerskab. Resultatet ligger meget tæt op af opgørelsen pba. registerdata, med en afvigelse på 2 pct. point.
- Ca. 2 ud af 3 voksne indvandrere og efterkommere med mindst 10 års ophold og med oprindelse i MENAP-lande og Tyrkiet (efterfølgende benævnes som MENAPT) har dansk statsborgerskab. Det samme er gældende for lidt over af halvdelen af personer med øvrig ikke-vestlig oprindelse og knap hver tredje person med oprindelse i vestlige lande.
- Medborgerskabsundersøgelsen viser, at 45 pct. af indvandrere og efterkommere med mindst 10 års ophold udelukkende har udenlandsk statsborgerskab, mens 39 pct. kun har dansk statsborgerskab og 15 pct. både har dansk og udenlandsk statsborgerskab.
- Andelen af indvandrere og efterkommere med dobbelt statsborgerskab er nogenlunde lige på tværs af oprindelsesgrupper.
- Ser man udelukkende på danske statsborgere blandt voksne indvandrere og efterkommere fordelt på de forskellige oprindelser, er andelen af personer med dobbelt statsborgerskab især høj blandt danske statsborgere med vestlig oprindelse. Ligesom andelen af danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab er mere end dobbelt så høj blandt de indvandrere og efterkommere, som har erhvervet dansk statsborgerskab som voksne, end dem, der er født til det eller har erhvervet det som barn.

1 – Baggrund og metode

Hvert år gennemfører Udlændinge- og Integrationsministeriet en spørgeskemaundersøgelse med fokus på voksne ikke-vestlige indvandrere og efterkommeres medborgerskab. Indvandrere indgår i undersøgelse, når de har opholdt sig i Danmark i mindst tre år. Indvandrere og efterkommere omtales i notatet som nydanskere.

I Medborgerskabsundersøgelsen 2023 er der særligt fokus på nydanskernes tilknytning til Danmark og deres eget eller deres forældres oprindelsesland. I dette notat undersøges dobbelt statsborgerskab – oplysninger, som ikke fremgår af de danske befolkningsregistre.

Faktaboks – Dobbelt statsborgerskab

Danmark har siden den 1. september 2015 accepteret dobbelt statsborgerskab.

Det betyder, at man ved meddelelse af dansk statsborgerskab kan bevare sit udenlandske statsborgerskab og dermed opnå dobbelt statsborgerskab. Det kræver dog, at det land, man hidtil har været statsborger i, tillader dobbelt statsborgerskab. De danske regler har nemlig ikke bindende virkning for andre landes regler om statsborgerskab.

Før 2015 var det en forudsætning for at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren var indforstået med at give afkald på sit hidtidige statsborgerskab. Der var dog en undtagelse for personer med flygtningestatus og statsborgere fra lande, hvor det ikke er muligt eller vanskeligt at blive løst fra det hidtidige statsborgerskab.

Der registreres ikke, om danske statsborgere har statsborgerskab i et andet land end Danmark.

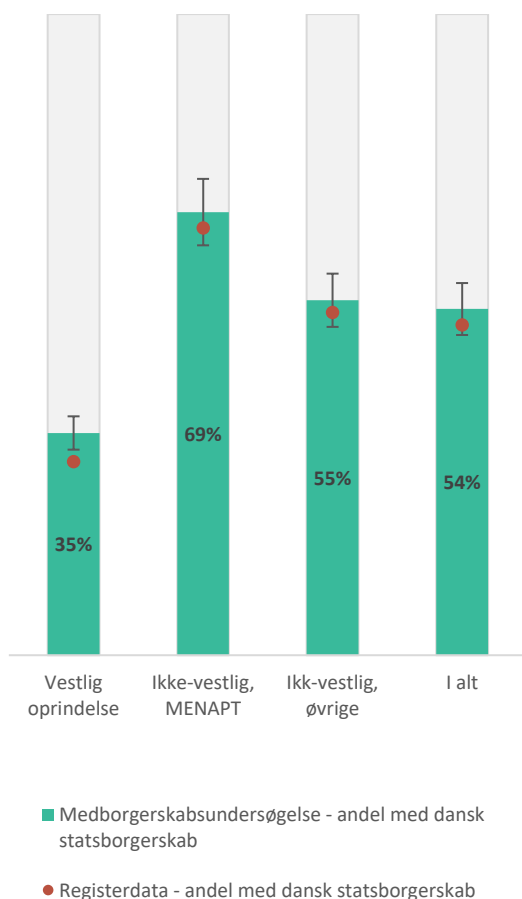
Når man arbejder med stikprøver, vil der altid være statistisk usikkerhed forbundet med svarene. For at tage højde for denne statistiske usikkerhed bliver usikkerheden angivet med et 95 pct.-konfidensinterval i figurene eller i figurenes anmærkninger – dvs. sandsynlighed for et estimeret interval med 95 pct. sikkerhed inkluderer den faktiske værdi. Læs nærmere om Medborgerundersøgelsen 2023 i bilag 1 og på integrationsbarometer.dk

1 – Dansk statsborgerskab

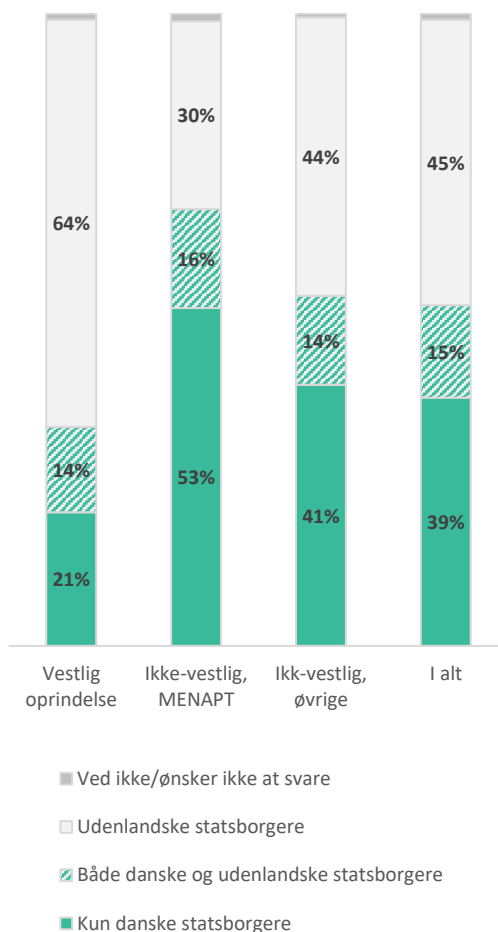
- For at få dansk statsborgerskab skal udlændinge opfylde en række betingelser, herunder krav om ophold i Danmark, danskundskaber, selvforsørgelse, ordinær fuldtidsbeskæftigelse og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie. Det kan tage tid før de kan opfylde betingelserne. Derfor ses der i dette notat udelukkende på de indvandrere og efterkommere, der har opholdt sig i Danmark i mindst 10 år.
- Generelt bor der 295.238 indvandrere og efterkommere med dansk statsborgerskab pr. 1. januar 2023, heraf har 9 ud af 10 opholdt sig i Danmark i mindst 10 år, *jf. registerdata fra Danmarks Statistik*.
- Indvandrere og efterkommere med oprindelse i MENAPT-lande¹ udgør den største gruppe blandt alle indvandrere og efterkommere med mindst 10 års ophold i Danmark. 4 ud af 10 personer i gruppen har nemlig oprindelse i MENAPT-lande, mens 3 ud af 10 personer har oprindelse i henholdsvis øvrige ikke-vestlige og vestlige lande.
- Pba. registerdata er 52 pct. af indvandrere og efterkommere med mindst 10 års ophold i Danmark danske statsborgere. Ser man på gruppens oprindelse, er der 67 pct. danske statsborgere blandt nydanskere med oprindelse i MENAPT-lande, 53 pct. med oprindelse i øvrige ikke-vestlige lande og 30 pct. med oprindelse i vestlige lande, *jf. figur 1*.
- Medborgerskabsundersøgelsen viser, at 45 pct. af indvandrere og efterkommere med mindst 10 års ophold udelukkende har udenlandsk statsborgerskab, mens 39 pct. kun har dansk statsborgerskab og 15 pct. både har dansk og udenlandsk statsborgerskab, *jf. figur 2*.
- Andelen af indvandrere og efterkommere med dobbelt statsborgerskab er nogenlunde den samme på tværs af oprindelsesgrupper, *jf. figur 2*.

¹ MENAPT-lande: En gruppering, der omfatter Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretania, Oman, Afghanistan, Palæstina, Gaza, Vestbredden, Østjerusalem, Pakistan og Tyrkiet.

Figur 1: Sammenligning af opgørelser pba. forskellige datakilder: Andel 18+-årige indvandrere og efterkommere med mindst 10 års ophold, som har dansk statsborgerskab, fordelt på oprindelse, 2023. Pct.

Figur 2: Andel 18+-årige indvandrere og efterkommere med mindst 10 års ophold, fordelt på statsborgerskab og oprindelse, 2023. Pct.

Anm: I registerdata er statsborgerskabet opgjort pr 1. januar 2023, mens statsborgerskabet i Medborgerskabsundersøgelsen er opgjort pr. dato for gennemførelse af spørgeskemaundersøgelsen i perioden januar-april 2023.

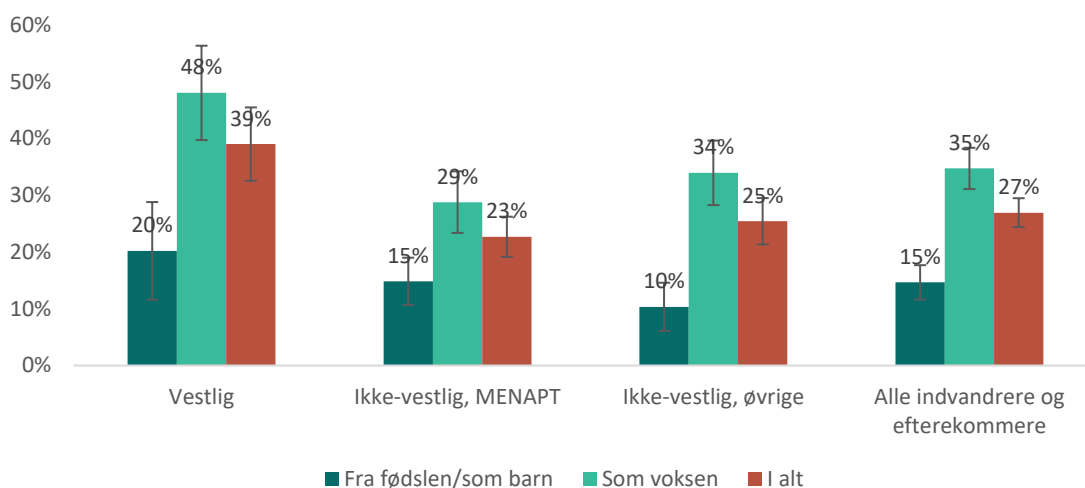
Anm.: Der er anvendt vægtede svar fra 2.602 respondenter. χ^2 -test med p-værdi på $< 0,0001$. Konfidensintervallerne svinger fra +/-3,5 til +/-4 pct.

Kilde: Figur 1: Udlændinge- og integrationsministeriets egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik og Medborgerskabsundersøgelse. Figur 2: Medborgerskabsundersøgelse 2023.

2 – Dobbelt statsborgerskab blandt voksne indvandrere og efterkommere med dansk statsborgerskab

- I dette afsnit ses der udelukkende på voksne indvandrere og efterkommere, som har opholdt sig i Danmark i mindst 10 år, og som har dansk statsborgerskab.
- 27 pct. af gruppen har angivet, at de også har statsborgerskab i ét eller flere andre lande end Danmark, *jf. figur 3*.
- Andelen af personer med dobbelt statsborgerskab er især høj blandt danske statsborgere med vestlig oprindelse. Ca. 4 ud af 10 har et andet statsborgerskab ud over det danske. Det samme er gældende for 23 pct. med oprindelse i MENAPT-lande og 25 pct. med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige lande, *jf. figur 3*.
- Indvandrere og efterkommere, som har opnået dansk statsborgerskab som voksne, har i et større omfang dobbelt statsborgerskab end dem, der har opnået dansk statsborgerskab som barn eller har det fra fødslen, *jf. figur 3*.

Figur 3: Andel voksne indvandrere og efterkommere med opholdstid i Danmark i mindst 10 år og som er danske statsborgere, som har et andet statsborgerskab ud over det danske, fordelt på oprindelse og alderen ved opnåelse af dansk statsborgerskab. Pct.

Anm.: Der er anvendt vægtede svar fra 1.445 respondenter. χ^2 -test med p-værdi på $< 0,0001$.

Anm.: Kun de indvandrere og efterkommere, som har angivet at de har dansk statsborgerskab, indgår.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets Medborgerskabsundersøgelse 2023.

Bilag 1 – Medborgerskabsundersøgelsen 2023

1.1 Om spørgeskemaundersøgelsen

Udlændinge- og Integrationsministeriet har i en årrække udarbejdet årlige spørgeskemaundersøgelser, der belyser indvandrere og efterkommeres medborgerskab i Danmark.

Der benyttes så vidt muligt spørgsmål og spørgeteknikker, som er udviklet og afprøvet af anerkendte forskere. Selve undersøgelsen er gennemført af Danmarks Statistik Survey, som samlede data ind i perioden fra februar 2023 til april 2023 ved en kombination af internetspørgeskema og telefoninterview (mixed-mode).

1.2 Undersøgelsens deltagere

Medborgerskabsundersøgelsens deltagere er både indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse i alderen 18 år og derover. Foruden indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse indgår i årets medborgerskabsundersøgelse også indvandrere og efterkommer med vestlig oprindelse. Indvandrerne i undersøgelsen har haft mindst tre års opholdstid i Danmark.

Undersøgelsen er baseret på en repræsentativ stratificeret stikprøve, hvor svarpersonerne er tilfældigt udvalgt i et aktuelt CPR-register. Fra 2012 til 2020 blev svarpersonerne udtrukket fra tre strata (grupper), og i 2021 blev svarpersonerne udtrukket fra fem strata, hvor nydanskerne er opdelt i grupperingerne MENAP-lande og Tyrkiet² og øvrige ikke-vestlige lande. I årets medborgerskabsundersøgelse er personer med dansk oprindelse opdelt i to strata ud fra svarpersonernes alder på samme måde som i tidligere runder for nydanskere. Derudover suppleres årets undersøgelse to strata for indvandrere og efterkommere med vestlig oprindelse.

De otte strata er:

- 1) 18-29-årige nydanskere med oprindelse i MENAP-lande og Tyrkiet,
- 2) 18-29-årige nydanskere med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige lande,
- 3) 30+-årige nydanskere med oprindelse i MENAP-lande og Tyrkiet,
- 4) 30+-årige nydanskere med oprindelse i de øvrige ikke-vestlige lande,
- 5) 18-29-årige med dansk oprindelse,
- 6) 30+-årige med dansk oprindelse,
- 7) 18-29-årige nydanskere med vestlig oprindelse og
- 8) 30+-årige nydanskere med vestlig oprindelse

1.3 Repræsentativitet og svarprocenter i undersøgelsen

Den samlede svarprocent i undersøgelsen er 31 pct. Der er 4.788 besvarelser. Det er forskelle mellem svarprocenten for de forskellige strata, som fremgår af tabel 1 nedenfor.

² En gruppering, der omfatter Syrien, Kuwait, Libyen, Saudi-Arabien, Libanon, Somalia, Irak, Qatar, Sudan, Bahrain, Djibouti, Jordan, Algeriet, Forenede Arabiske Emirater, Tunesien, Egypten, Marokko, Iran, Yemen, Mauretanien, Oman, Afghanistan, Palæstina, Gaza, Vestbredden, Østjerusalem, Pakistan og Tyrkiet.

Tabel 1: Antal besvarelser og svarprocenter, 2012-2023

	2012	2013	2014	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	antal	pct.	
Nydanskere 18-29 år	50,2%	46,0%	43,5%	37,3%	41,8%	44,9%	40,9%	39,4 %					
									MENAP-lande og Tyrkiet	32,6 %	29,1 %	478	22,8 %
									Øvrige ikke-vestlige lande	45,0 %	37,0 %	470	26,9 %
Nydanskere 30+ år	53,1 %	52,1 %	45,5 %	41,9 %	47,3 %	47,7 %	44,1 %	46,8 %					
									MENAP-lande og Tyrkiet	38,0 %	29,9 %	667	24,7 %
									Øvrige ikke-vestlige lande	48,0 %	42,4 %	830	30,7 %
Dansk oprindelse	70,0 %	69,4 %	62,9 %	59,2 %	60,3 %	70,8 %	62,7 %	61,7 %	60,3 %	54,5 %			
									18-29 år			507	32,7 %
									30+ år			527	47,9 %
Vestlig oprindelse									18-29 år			559	31,1 %
									30+ år			750	41,7 %

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets Medborgerskabsundersøgelser

I Medborgerskabsundersøgelsen 2023 var det særligt vanskeligt at få personer med oprindelse i MENAP-lande og Tyrkiet til at besvare spørgeskemaet. Det er ikke et nyt fænomen, at svarprocenten ligger lavere blandt nydanskere, og at der er en række særlige udfordringer forbundet med at gennemføre spørgeskemaundersøgelser blandt nydanskere (Fage Hedegaard 2017). Større befolkningsundersøgelser som Medborgerskabsundersøgelsen har generelt gennem de seneste år haft faldende svarprocenter. Der er løbende dialog med Danmarks Statistik Survey om, hvordan svarprocenten kan blive så høj som mulig.

For at øge svarprocenten er der yderligere gjort en række tiltag. Først og fremmest udarbejdes et spørgeskema med så få spørgsmål som muligt for at mindske besvarelsesbyrden. Dertil kan nævnes udsendelse af ekstra rykkerbreve. Spørgeskemaet er oversat til seks forskellige sprog, der er digital og telefonisk opfølgning, udlodning af præmier for svar mv.

For at sikre repræsentativiteten i analysen er der desuden anvendt vægtet data. Vægtet data betyder, at alle svarpersoner er vægtet efter deres andel i befolkningen, således at besvarelser fra grupper, som er overrepræsenterede i undersøgelsen, vægtes ned, mens besvarelser fra de underrepræsenterede grupper vægtes op. Vægtningen er lavet på de otte strata separat, ligesom vægtningen også er beregnet inden for hvert stratum. Data er vægtet på baggrund af køn, alder, herkomst, familietype, beskæftigelsesstatus, uddannelse, region, familieindkomst og sproggruppe.

Når man arbejder med stikprøver, vil der altid være en statistisk usikkerhed forbundet med svarene, da man ikke kan vide om variation i svar skyldes tilfældighed pga. 'stikprøvestøj' eller faktiske forskelle i befolkningen. Den statistiske usikkerhed afhænger af stikprøvestørrelsen og andelen i befolkningen, der har angivet et bestemt svar. Dermed kan en større stikprøve reducere den statistiske usikkerhed. For at sikre nok svarpersoner i hvert stratum er personer med dansk oprindelse ved årets undersøgelse opdelt i to strata.

For at tage højde for denne statistiske usikkerhed gennemføres statistiske tests for at tjekke sammenhænge mellem variable. Udelukkende statistisk sikre sammenhænge angives i brødteksten,

og ved særlig statistisk usikkerhed nævnes det. Derudover bliver usikkerheden angivet med et 95 pct.- konfidensinterval (i form af en lodret streg) i figurerne eller ved anmærkninger ved figurerne. Et 95 pct. -konfidensinterval viser spredningen og usikkerheden omkring de gennemsnitlige værdier og skal fortolkes som, at der er 95 % sandsynlighed for, at den faktiske værdi ligger i det givne interval.